

Korkeakoulujen kestävä kasvun ohjelman ohjausryhmän kokospöytäkirja

Aika 06.05.2021 klo 13.00–15.00

Paikka Microsoft Teams

Läsnä Jääskeläinen Atte, opetus- ja kulttuuriministeriö (puheenjohtaja)
Heikkinen Erja, opetus- ja kulttuuriministeriö (paikalla kohtaan 5 saakka)
Korhonen Jonna, opetus- ja kulttuuriministeriö
Koski Jouni, Laurea-ammattikorkeakoulu
Lehto Petra, työ- ja elinkeinoministeriö (paikalla kohtien 5 ja 6 ajan)
Mielityinen Ida, Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Niemelä Ilkka, Aalto-yliopisto
Nieminen Sanna, valtiovarainministeriö (paikalla kohtaan 5 saakka)
Rättyä Heidi, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
Sippola Anniina, Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry
Syväjärvi Antti, Lapin yliopisto
Vidgrén Mervi, Savonia-ammattikorkeakoulu
Kettunen Pauli, opetus- ja kulttuuriministeriö (sihteeri)

Poissa Eerola Paula, Suomen Akatemia
Hämäläinen Keijo, Jyväskylän yliopisto

Asiantuntijat Karhu Jorma, opetus- ja kulttuuriministeriö
Innola Maija, opetus- ja kulttuuriministeriö
Majjala Riitta, Suomen Akatemia
Mäkeläinen Ulla, opetus- ja kulttuuriministeriö
Närhi Henna, opetus- ja kulttuuriministeriö (paikalla kohdasta 5 alkaen)
Palonen Maarit, opetus- ja kulttuuriministeriö
Risikko Tanja, Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen 13.02.

2 Ajankohtaiset asiat

Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja tiede- ja kulttuuriministerin vaihtumiseen liittyvät tehtävät ovat vaikuttaneet mahdollisuuksiin saavuttaa asetettuja tavoitteita suunnitellussa aikataulussa sekä aiheuttanut tarvetta valmistella toimenpiteitä, joilla on vaikutusta kestäväen kasvun ohjelman tavoitteisiin.

Työ- ja elinkeinoministeriön tilaama, Pekka Ala-Pietilän johtaman riippumattoman asiantuntijaryhmän [raportti](#) koskettaa myös korkeakoulujen kestäväen kasvun ohjelman asioita, sillä se peräänkuuluttaa tehokasta TKI-järjestelmää, osaamisen kasvattamista ja osaavaa pääomaa.

3 Katsaus TKI-asioihin

Erja Heikkinen esitteli katsauksen TKI-kentän asioihin (ks. Liite 1). Ajankohtaisia asioita: TKI-rahoituslakia valmistelevan VM:n työryhmän määräaika raportille on 30.9. Parlamentaarinen TKI-rahoitustyöryhmä asetettu toiselle kaudelle jatkamaan edellisen kauden työtä. TKI-tiekartan toimeenpano OKM:n sektorilla on hyvässä vauhdissa. ERAC on uudistunut; käytännön tasolla toimiva ERA Forum toimii Euroopan komission alaisuudessa. Lisäksi ajankohtaisia aiheita ovat vastuullinen tutkijanarviointi sekä *foreign interference*.

Tanja Risikko ja Riitta Majjala esittivät Unifin ja Suomen Akatemian näkemyksiä aiheeseen.

4 Jatkuvan oppimisen strategian valmistelun tilannekatsaus

Ulla Mäkeläinen esitteli katsauksen Kansallista korkeakoulujen jatkuvan oppimisen strategiaa valmistelevan työryhmän työskentelyyn. Tiede- ja kulttuuriministeri Kurvinen asetti työryhmän juuri ennen kautensa päättymistä; työskentelyn määräaika on syyskuussa 2022.

Aiheesta käytiin keskustelua, jossa todettiin muun muassa, että jatkuvaa oppimista on tärkeää ajatella kansainvälisesti eikä vain kotimaisesta nykytilasta käsin. Se ei myöskään ole irrallaan tutkintokoulutuksesta, koska se sisältää esimerkiksi samoja moduuleja, ja lisäksi julkisen rahoituksen suuri painotus vaikuttaa sen mahdollisuuksiin. Keskustelussa todettiin, että jos samaan aikaan pyritään lisäämään tutkintojen lukumäärää sekä jo työssä olevan väestön jatkuvaa oppimista, ei näitä tavoitteita pysty toteuttamaan samoilla resursseilla.

5 Koulutusvastuujärjestelmän uudistaminen ja tutkintonimikkeet

Maarit Palonen esitteli koulutusvastuujärjestelmän uudistamisen tilannekuvan (ks. Liite 3). Koulutusvastuuryhmä kokoontuu ensimmäisen kerran toukokuun aikana; tavoitteena on esittää uudistusehdotukset osaamisen ja sivistyksen ministeriryhmälle loppuvuodesta 2022.

Koulutusvastuiden mahdollinen uusi laajentamiskierros ennen järjestelmän uudistamista voisi tehdä prosessista haastavan. Myös pätevyysvaatimusten tarkastelu yhteistyössä STM:n kanssa on tärkeää. Tämä liittyy kiinteästi tutkintonimikkeiden tarkasteluun. Maisteri (AMK) -nimikkeen käyttöön ottaminen ylemmille ammattikorkeakoulututkinnoille vaatisi poliittisen linjauksen, jollaisesta ei ole tietoa.

Puheenjohtaja totesi SOTEKO-hankkeen olevan vaikeassa tilanteessa sote-alan amk-tutkintoihin liittyvän keskustelun osalta, ja että prosessin jatkamista tarkastellaan ministeriöiden kesken.

6 Kansainvälisten opiskelijoiden houkuttelu ja regulaatiomuutokset

Henna Närhi esitteli tilaus- ja lukuvuosimaksullisen koulutuksen nykytilan ja vaihtoehtoja niiden kehittämiseen (ks. Liite 4). Kattavat pohjustavat keskustelut korkeakoulujen ja järjestöjen kanssa on tarkoitus käydä syksyllä 2022 ja mahdollinen hallituksen esitys valmisteltaisiin vuonna 2023 seuraavan hallituksen esitettäväksi.

Keskustelussa toivottiin, että tulevaisuudessa koulutusviennin ja kv-opiskelijoille suunnatun maksullisen koulutuksen sääntely olisi mahdollisimman kevyttä ja vähän rajoittavaa. Opiskelijajärjestöt huomauttivat, että ne eivät kannata maksullisuuden lisäämistä; kv-opiskelijoiden Suomeen jäämisen lisääminen on niillekin tärkeä tavoite. Keskustelussa pohdittiin, pitäisikö maahan jäämiselle luoda uusia kannusteita, kuten lukuvuosimaksun verovähennysoikeus; tähän kuitenkin huomautettiin, että työpaikan saamisen vaikeus on jo nyt suurempi este maahan jäämiselle kuin halu siihen, ja tähän ei verovähennys vaikuttaisi.

Keskustelussa huomautettiin, että koulutusviennin käsitettä käytetään monissa eri merkityksissä, myös lukuvuosimaksullisen koulutuksen yhteydessä. Lukuvuosimaksullisen koulutuksen opiskelijavalinnan erottaminen maksuttomasta koulutuksesta voisi selkeyttää tilannetta ja korotetut maksut – tai stipendien vähentäminen – voisivat parantaa kotimaisen koulutuksen rahoitustilannetta. Toisaalta korotetut maksut voisivat laskea maksullisen koulutuksen vetovoimaa. Suomen lukuvuosimaksut ovat keskustelussa todetun mukaan kuitenkin tällä hetkellä kv-vertailussa edullisia. Myös agenttien käytön helpottamista kv-opiskelijoiden houkutteluun toivottiin.

7 Muut asiat

Puheenjohtaja veti yhteen kokouksen antia: Jatkuvan oppimisen strategiatyö etenee esitetysti. Koulutusvastuujärjestelmän uudistaminen on käynnistymässä. OKM pyrkii saamaan uuden tiede- ja kulttuuriministerin kannan amk-maisterinimikkeeseen mahdollisimman pian. KV-opiskelijoiden kokonaisuus etenee esitetysti.

Kevätkauden viimeinen kokous pidetään 6.6.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen ajassa 15.00.

Liitteet

Liite 1: Katsaus TKI-asioihin, keka-ohry 060522

Liite 2: KK JO strategian valmistelu 060522

Liite 3: KK Ohry 3 06052022 Koulutusvastuujärjestelmän uudistaminen

Liite 4: Tilaus- ja lukuvuosimaksullisen koulutuksen kehittäminen 060522